

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۱

$$\left(x, \frac{2x+2}{3}\right) = \left(x, \frac{x+3}{2}\right) \Rightarrow \frac{2x+2}{3} = \frac{x+3}{2} \Rightarrow 4x+4 = 3x+9 \Rightarrow x=5$$

$$\{(5, 4), (y, y^2+3), (5, 4), (y, 5y-5)\}$$

با جایگذاری $x=5$ داریم:

حال باید رابطه مقابل برقرار باشد:

$$y^2+3=5y-5 \Rightarrow y^2-5y+8=0 \Rightarrow \Delta=25-4(8)=-7<0$$

بنابراین هیچ مقدار حقیقی برای y وجود ندارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر عدد را x فرض کنیم، نصف آن عدد $\frac{x}{2}$ و ثلث آن عدد $\frac{x}{3}$ است.

۲

$$\frac{x}{2} + \frac{x}{3} = 25 \xrightarrow{\text{مخرج مشترک}} \frac{3x+2x}{6} = 25 \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 5x = 150 \Rightarrow x = \frac{150}{5} = 30$$

$$\frac{x}{5} = \frac{30}{5} = 6$$

پس این عدد ۳۰ است. بنابراین خمس عدد برابر است با:

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ابتدا مقادیر a و b را به دست می آوریم:

۳

$$3x-2=13 \Rightarrow 3x=15 \Rightarrow x=5 \Rightarrow a=5$$

$$-2x-7=13 \Rightarrow 2x=-20 \Rightarrow x=-10 \Rightarrow b=-10$$

$$\Rightarrow a+b=5+(-10)=-5$$

پس:

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۴

$$3x^2-3x=18 \xrightarrow{\div 3} x^2-x=6 \Rightarrow x^2-x+\frac{1}{4}=6+\frac{1}{4} \Rightarrow \left(x-\frac{1}{2}\right)^2=\frac{25}{4} \Rightarrow \begin{cases} a=-\frac{1}{2} \\ b=\frac{25}{4} \end{cases}$$

$$9x^2+3x-2=0 \Rightarrow 9x^2+3x=2 \xrightarrow{\div 9} x^2+\frac{1}{3}x=\frac{2}{9}$$

$$x^2+\frac{1}{3}x+\frac{1}{36}=\frac{2}{9}+\frac{1}{36} \Rightarrow \left(x+\frac{1}{6}\right)^2=\frac{1}{4} \Rightarrow \begin{cases} c=\frac{1}{6} \\ d=\frac{1}{4} \end{cases}$$

$$\Rightarrow a+b-c+d=-\frac{2}{4}+\frac{25}{4}-\frac{1}{6}+\frac{1}{4}=\frac{-6+25-2+3}{12}=\frac{20}{12}=\frac{5}{3}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عدد را برابر x می گیریم، با توجه به صورت سؤال، معادله را تشکیل می دهیم:

۵

$$\text{عدد} = \frac{1}{2}x$$

$$\text{عدد} = \frac{1}{3}x$$

$$\text{قرینه عدد} = -x$$

$$\frac{1}{2}x + \frac{1}{3}x = -x + 2 \Rightarrow \frac{1}{2}x + \frac{1}{3}x + x = 2$$

$$\frac{3x+2x+6x}{6} = 2 \Rightarrow \frac{11x}{6} = 2 \Rightarrow x = \frac{12}{11}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در معادله‌ی درجه‌ی دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، اگر $\Delta > 0$ باشد، حاصل ضرب دو ریشه از فرمول $\frac{c}{a}$ و حاصل جمع دو ریشه از فرمول $\frac{-b}{a}$ به دست می‌آید:

$$a = 5, b = -8, c = -4 \Rightarrow \frac{c}{a} = \frac{-4}{5}, \frac{-b}{a} = \frac{-(-8)}{5} = \frac{8}{5}$$

$$\Rightarrow \frac{8}{5} - \left(\frac{-4}{5}\right) = \frac{12}{5}$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

روش اول: با توجه به نتایج اتحاد اول داریم:

$$S = \frac{-b}{a} = -3 \text{ و } P = \frac{c}{a} = 1$$

و همچنین در معادله داده شده داریم:

$$\alpha^2 + \beta^2 = (-3)^2 - 2(1) = 9 - 2 = 7$$

بنابراین:

روش دوم: با استفاده از روش کلی دلتا، ریشه‌های معادله‌ی $x^2 + 3x + 1 = 0$ را به دست می‌آوریم:

$$\Delta = b^2 - 4ac = (3)^2 - 4(1)(1) = 9 - 4 = 5$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-3 + \sqrt{5}}{2} \Rightarrow \alpha^2 = \left(\frac{-3 + \sqrt{5}}{2}\right)^2 = \frac{9 + 5 - 6\sqrt{5}}{4} = \frac{14 - 6\sqrt{5}}{4}$$

$$\Rightarrow \beta = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-3 - \sqrt{5}}{2} \Rightarrow \beta^2 = \left(\frac{-3 - \sqrt{5}}{2}\right)^2 = \frac{9 + 5 + 6\sqrt{5}}{4} = \frac{14 + 6\sqrt{5}}{4}$$

حال داریم:

$$\alpha^2 + \beta^2 = \frac{14 - 6\sqrt{5}}{4} + \frac{14 + 6\sqrt{5}}{4} = \frac{28}{4} = 7$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

$$f(2) = 2(2) + 2 = 4 + 2 = 6, f(f(2)) = f(6) = 2(6) + 2 = 12 + 2 = 14$$

$$\Rightarrow f(2) + f(f(2)) = 6 + 14 = 20$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سود - درآمد = هزینه

$$C(x) = -\frac{1}{4}x^2 + 30x - \left(-\frac{1}{4}x^2 + 12x - 40\right) = 30x - 12x + 40 = 18x + 40$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای حل معادله‌ی $x^2 - 6x + 4 = 0$ به روش مربع کامل به صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$x^2 - 6x = -4 \xrightarrow{+9} x^2 - 6x + 9 = 5 \Rightarrow (x - 3)^2 = 5$$

$$\text{حال با مقایسه‌ی عبارت بالا و معادله‌ی } \left(x + \frac{a}{3}\right)^2 = \frac{b}{4} \text{ نتیجه می‌گیریم:}$$

$$\begin{cases} \frac{a}{3} = -3 \Rightarrow a = -9 \\ \frac{b}{4} = 5 \Rightarrow b = 20 \end{cases} \Rightarrow b - a = 20 - (-9) = 29$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دو سهمی را برابر هم قرار می‌دهیم:

$$x^2 + 4x - 2 = x^2 + 6x - 10 \Rightarrow 2x = 8$$

$$x = 4 \Rightarrow y = 30$$

۱۲

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به کمک اتحاد جمله مشترک سه جمله‌ای $x^2 - 4x - 5$ را تجزیه می‌کنیم:

$$x^2 - 4x - 5 = (x - 5)(x + 1) = 0$$

اگر حاصل ضرب دو عبارت جبری برابر صفر باشد حداقل یکی از آنها برابر صفر است:

$$x - 5 = 0 \Rightarrow x = 5$$

$$\text{یا } x + 1 = 0 \Rightarrow x = -1$$

۱۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر نقطه $(0, 3)$ را در معادله خط جایگذاری کنیم، داریم:

$$(m + 1)(3) - 2m(0) = -3 \Rightarrow 3m + 3 = -3 \Rightarrow 3m = -6 \Rightarrow m = -2$$

با جایگذاری در صورت سؤال داریم: $-y + 4x = -3$ یا به عبارتی $y = 4x + 3$.

۱۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

ریشه معادله در معادله صدق و تساوی عددی ایجاد می‌کند:

$$x = -3 \Rightarrow (-3)^2 + a(-3) - 18 = 0$$

با حل معادله مقدار a به دست می‌آید:

$$\Rightarrow a = -3$$

با جایگذاری مقدار a در معادله $x^2 + ax - 18 = 0$ ، می‌توان با حل معادله جواب دیگر آن را به دست آورد (در صورت موجود بودن دو جواب):

$$a = -3 \Rightarrow x^2 - 3x - 18 = 0$$

تجزیه به کمک اتحاد جمله مشترک:

$$\Rightarrow (x - 6)(x + 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 6 \\ x = -3 \end{cases}$$

۱۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱):

$$x^2 - 9x = 0 \xrightarrow{\text{فاکتورگیری}} x(x^2 - 9) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = 3 \\ x = -3 \end{cases} \Rightarrow \text{جواب ۳}$$

گزینه (۲): این عبارت تساوی یک اتحاد بوده و به ازای تمام مقادیر x همواره جواب دارد. (بی‌شمار جواب)

$$x^5 = 1 \Rightarrow x = 1$$

گزینه (۳): تنها یک جواب دارد.

گزینه (۴):

$$\xrightarrow{\text{تجزیه به کمک اتحاد مزدوج}} x^4 - 16 = 0 \Rightarrow \underbrace{(x^2 - 4)}_{\text{مزدوج}} \underbrace{(x^2 + 4)}_{\text{غیرقابل تجزیه}} = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x - 2 = 0 \Rightarrow x = 2 \\ x + 2 = 0 \Rightarrow x = -2 \\ x^2 + 4 = 0 \text{ بدون جواب} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ x = -2 \end{cases} \rightarrow \text{جواب ۲}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بیشترین مقدار تابع زمانی رخ می‌دهد که ضریب x^2 منفی باشد و در این حالت عرض رأس سهمی برابر بیشترین مقدار تابع است. با توجه به ضابطه سهمی داریم:

$$y = -4x^2 + 16x + 17 \xrightarrow[\text{مقایسه با فرم استاندارد } y=ax^2+bx+c]{\quad} \begin{cases} a = -4 \\ b = 16 \\ c = 17 \end{cases}$$

$$x = -\frac{b}{2a} \Rightarrow x = -\frac{16}{2 \times (-4)} = 2$$

$$y = -4 \times (2)^2 + 16 \times (2) + 17 = -16 + 32 + 17 = 33$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. $R(x) = 400x$ تابع درآمد

$$R(x) - C(x) = 400x - (10000 + 40x) = 360x - 10000 = 44000$$

$$360x = 45000 \Rightarrow x = \frac{45000}{360} = 1250$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فتر به ازای هر کیلوگرم، ۵ میلی‌متر (۰/۵ سانتی‌متر) افزایش طول دارد، پس به ازای x کیلوگرم، $(0/5x)$ سانتی‌متر افزایش طول دارد، بنابراین طول فتر به ازای وزنه‌ی x کیلوگرمی برابر است با:

$$f(x) = 6 + (0/5)x = 6 + \frac{1}{2}x$$

افزایش طول طول اولیه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابتدا با تشکیل معادله‌ی درجه‌ی دوم برای مساحت، طول و عرض را محاسبه و سپس محیط را تعیین می‌کنیم:

$$(x+3)(x-1) = 7 \Rightarrow x^2 + 2x - 3 = 7 \Rightarrow x^2 + 2x - 10 = 0$$

$$\Delta = 4 - 4 \times 1 \times (-10) = 44 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-2 + \sqrt{44}}{2} = \frac{-2 + 2\sqrt{11}}{2} = -1 + \sqrt{11} \text{ ق ق} \\ x_2 = \frac{-2 - \sqrt{44}}{2} \text{ غ ق} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{محیط} = 2(x-1+x+3) = 2(2x+2) = -4 + 4\sqrt{11} + 4 = 4\sqrt{11}$$

$$x = -\frac{6}{-2} = 3 \Rightarrow P_{\max} = -9 + 18 - 1 = 8$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. چین در مصراع اول به معنی پیچ و تاب مو و در مصراع دوم در معنی کشور چین است. تکرار در سایر گزینه‌ها:

(۱) تن (۲) نمی‌دانم (۳) ماه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این بیت واج‌آرایی مصوت‌های «خ» و «ز» و مصوت بلند «آ» دیده می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واج‌آرایی صامت‌های «ع»، «م» و «ل»

(۲) واج‌آرایی صامت‌های «م» و «ر»

(۴) واج‌آرایی صامت «ر»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ دارای نوعی ادبی عاشقانه یا غنایی هستند اما گزینه ۳ تعلیمی است.

۲۴

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:
 (۲) بررسی کنایه زیرمجموعه قلمرو ادبی قرار می‌گیرد.
 (۳) بررسی فعل جملات در حوزه زبانی بررسی می‌شود.
 (۴) بررسی نو یا کهن بودن کلمات در حوزه زبانی بررسی می‌شود.

۲۵

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دلایل نادرستی سایر موارد:
 (ب) زبان پارتی، در دوره اشکانیان و در شمال-و شمال شرقی ایران رایج بود.
 (ج) ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود تقریباً هم‌زمان با طاهریان، نخستین دولت اسلامی ایران، پدید آمد.

۲۶

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:
 گزینه ۱: «بهرام» تکرار شده است.
 گزینه ۲: جناس تام: «گور»، فاقد تشبیه است.
 گزینه ۳: شاعر این مفهوم را با تمثیل ویران شدن قصر جمشید و مرگ بهرام بیان کرده است.
 گزینه ۴: مراعات نظیر: «قصر، جمشید، جام» و «آهو و روبه» و «بهرام و گور»

۲۷

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح ابیات:
 بیت (ب) «نمان نه» کنایه از این که تهی دست هستیم.
 بیت (پ) واژه آرایبی «مکان» دیده می‌شود.
 بیت (ت) «سر و بر» یا «بر و بر»: ۱- حرف اضافه ۲- «پهلوی» جناس می‌سازند.
 بیت الف: «چو اشکم» تشبیه دارد.
 بیت (ث) واج آرایبی «د» دیده می‌شود.

۲۸

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت گزینه «۲» وزن و آهنگ سنگین تری نسبت به ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» دارد و فضای غم و اندوه را به خواننده القا می‌کند. در حالی که وزن و آهنگ گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» طربانگیز و شاد است.

۲۹

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «استفاده از جملات کوتاه» در قلمرو تحلیل زبانی قرار دارد.

۳۰

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:
 گزینه ۱: فاقد آهنگ حماسی است، دقت کنید که تکرار واژه‌ی «تیر» دلیلی بر حماسی بودن آهنگ بیت نیست.
 گزینه ۲: واج آرایبی (ک، ت) تکرار شده‌اند، اما شعر حماسی نیست و مضمون تعلیمی دارد.
 گزینه ۳: واج آرایبی در حروف (د، ا، ن) مشهود است، اما بیت عاشقانه است نه حماسی.
 گزینه ۴: شاعر از واج آرایبی «خ، چ» در تداعی فضای جنگ و کشیده شدن کمان و صدای آن بهره برده است و آهنگ بیت نیز حماسی است.

۳۱

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌ها:
 گزینه ۱: واج آرایبی حرف «س»، واژه آرایبی وجود ندارد.
 گزینه ۲: واژه آرایبی وجود ندارد.
 نکته: دقت کنید که کلماتی مانند اندک اندک و آهسته آهسته، هر کدام یک واژه هستند و تکرار ندارد. تکرار، آرایه‌ای است که دو واژه با یک معنا تکرار شوند، اما آهسته آهسته در مجموع، یک واژه را تشکیل می‌دهد و قید است.
 گزینه ۳: واژه آرایبی وجود ندارد و معانی «بود» یکی نیست: «بود» در مراع اول معنی «وجود داشتن» می‌دهد و در مصراع دوم «فعل اسنادی» است و واژه آرایبی ندارد.
 گزینه ۴: واج آرایبی «خ» و واژه آرایبی «خیال و خاک» مشهود است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: «شکار و کار» جناس دارند و واج‌آرایی صامت‌های «ن» و «ر» و مصوت «ا» نیز در بیت وجود دارد.

گزینه‌ی «۲»: فاقد تضاد، واژه‌آرایی: «کین» تکرار شده است.

گزینه‌ی «۳»: تشبیه: «چهره به گل» (چهره‌ی یار آنقدر زیباست که گل در برابر آن ناچیز است و رنجور می‌شود و مورد ستم قرار می‌گیرد).

تشبیه: «چهره به ماه» (شاعر چهره‌ی یار را از ماه هم زیباتر و نورانی‌تر دانسته است).

تشخیص: «ستم کردن توسط رخسار و مورد ستم قرار گرفتن گل» و «نماز بردن توسط ماه»

گزینه‌ی «۴»: جناس: «دوست، دوستی (محبت)»، تضاد: نیست و هست

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ای سرو سهری: تشخیص/ پای در گل ماندن: کنایه از ناتوانی/ قد مانند صنوبر: تشبیه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: تشبیه: «آتش بخل»/ کنایه: «آن آتش شعله‌ای از آتش بخل شماست» کنایه از سوزاننده تر و عذاب‌آورتر بودن آن است.

گزینه‌ی «۳»: تشخیص: «رام شدن زمانه»/ کنایه: «رمیدن آموز» کنایه از آموختن فرار کردن و چابک شدن

گزینه‌ی «۴»: تشبیه: «خانه‌ی دل»/ کنایه: «خانه ویران شد» کنایه از نابود شدن و از بین رفتن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌ی ۲: سختی راه عشق

تصویر گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: فرا رسیدن فصل پاییز

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۳: سختی راه عشق، بلاکشی عاشق و ترجیح غم عشق بر هر

چیزی

مفهوم گزینه‌ی ۴: امیدوار به وصال بودن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واج «خ» هفت بار در این بیت به کار رفته است.

در گزینه‌های ۱ و ۲ واج‌آرایی در مصوت دیده می‌شود و گزینه‌ی ۳ واج‌آرایی محسوسی ندارد.

نکته: واج‌آرایی صامت‌ها محسوس‌تر از مصوت‌هاست.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

(۱) واج‌آرایی: «س» / واژه‌آرایی: دستی

(۲) واج‌آرایی: «ا» / واژه‌آرایی ندارد (جهان اول: دنیا / جهان دوم: جهنده و چرخنده)

(۳) واج‌آرایی: «ر» / واژه‌آرایی ندارد (پری اول: بپری، پرواز کنی / پری دوم: زیبارو)

(۴) واج‌آرایی: «ش» / واژه‌آرایی ندارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت سؤال و گزینه‌ی ۴: «پرهیز از سکون، بی‌تفاوتی و بی‌مسئولیتی»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بلندهمتی

(۲) توصیه به تواضع

(۳) توصیه به صداقت و سادگی

۳۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱ فردوسی با استفاده از وزن، آهنگ و لحن کوبنده بار حماسی شعر را غنی‌تر نموده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مربوط به هماهنگی وزن با محتوای شعر عاشقانه شاد است.

۳) مربوط به هماهنگی وزن با محتوای شعر غنایی عرفانی است.

۴) مربوط به همانثی وزن با محتوای شعر عاطفی عاشقانه است.

۴۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۴۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارات (ب) و (ج) قلمرو زبانی است. (کاربرد «قید و بند نثر فنی و مصنوع» در گزینه (ب) و کاربرد «عبارت‌های وصفی و لفظ‌پردازی» در گزینه (ج) نشانگر قلمرو زبانی است.)

عبارت (هـ) قلمرو فکری است. (کاربرد تفکر و مفهوم قانون یعنی مفهوم و قلمرو فکری است.)

۴۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «قاتل» در «برخیزد و گرد سر قاتل گردد» معنای کسی که کشنده است می‌دهد و صفت جانشین اسم است، این درحالی است که در تحلیل متنی از کلیله و دمنه، «قاتل» صفتی برای غیر انسان عنوان شده بود. توضیح نکته درسی:

از کنکور ۱۴۰۱ به بعد، نوعی از سؤالات حفظی و غیرتحلیلی از درس ۱ فنون ۱ (شعر عطار و متنی از کلیله) باب شد که پاسخ‌گویی به آن‌ها صرفاً در گرو حفظ کردن بند به بند صفحات ۱۴ الی ۱۸ است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در مصراع نخست واژه‌ی «عشق» تکرار شده است، ولی واژه‌ی «تپان تپان» یک لغت محسوب می‌شود و فاقد تکرار است.

گزینه‌ی «۲»: «رخ آغشته به خون» کنایه از جان سپردن است.

گزینه‌ی «۴»: کاربرد «را» در این شعر مفعولی نیست و بنابر دستور جدید، باید به شکل «برای» معنا شود: برای آن کسی که حدیث عشق در دل گردد، بایسته است که ز تیغ عشق بسمل گردد (بسمل گشتن، قربانی شدن)

۴۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت فاقد واژه‌آرایی یا تکرار است. (عود در مصراع اول به معنی «چوب سوختنی خوشبو» و در مصراع دوم به معنی «نوعی ابزار موسیقی» است و آرایه‌ی جناس همسان دارد.) تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «ناز» و «مستی»

گزینه‌ی «۲»: دلبر

گزینه‌ی «۴»: باد

۴۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واج‌آرایی صامت «ج»، در عبارت شعری گزینه‌ی «۱»، تداعی‌کننده «جیک جیک گنجشکان» است که در مورد آن (زبان گنجشکان) سخن گفته شده است.

۴۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واج‌آرایی صامت «ی» مشهود است.

توجه: واج‌آرایی صامت‌ها از مصوت‌ها محسوس‌تر است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: تکرار مصوت «ا» محسوس‌تر است.

گزینه‌ی «۳»: تکرار مصوت «ـَ» محسوس است.

گزینه‌ی «۴»: تکرار مصوت «ـُ» محسوس است.

۴۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نوع ادبی عبارت گزینه‌ی «۲» عرفانی (غنایی) و نوع ادبی عبارات سایر گزینه‌ها، تعلیمی است.

۴۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «رخ گلزار»: جان‌بخشی دارد، و «گلزار» به «رخ» تشبیه نشده است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. لحن شعر در گزینه‌ی ۴ عاشقانه است و حس شادی و عاطفه را برمی‌انگیزد. ۴۸

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۴۹

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴): لزوم مدیریت هزینه/ ضرورت تناسب خرج با دخل
مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) تفسیر شخصی شاعر از گذر عمر
- (۲) شیرین‌زبانی برای معشوق و طلب عنایت از او
- (۳) بخشنده‌گی موجب افزایش روزی‌ست.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در هر دو بیت، شاعر بی‌قراری‌ها و ناآرامی خود را به عافیت و سکون ترجیح می‌دهد. ۵۰

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجایی که با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند پدیده‌های اجتماعی معنا دارند. در بسیاری از موارد آدمیان در کنش خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) هر دو بخش نادرست است.
- (۲) بخش اول نادرست و بخش دوم درست است.
- (۴) گزینه بخش اول نادرست (فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای زندگی اجتماعی و کنش اجتماعی ایجاد می‌کنند). و بخش دوم نادرست (در مورد پیامد ارادی کنش) است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ویژگی پدیده اجتماعی: دارا بودن هویت معنایی و ذهنی تمامی پدیده‌های اجتماعی - مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن از پدیده‌های ارادی کنش وابسته به اراده دیگری است - از عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی تفسیر انسان از زندگی و مرگ خود است - از ویژگی‌های جهان متجدد از نظر ماکس وبر، زوال عقلانیت ذاتی یعنی از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها است. ۵۲

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی عبارت‌ها:

(الف) این جهان از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن جهان نمی‌تواند استفاده کند.

(ب) فرهنگ اساطیری محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

(ج) پیامد کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا در جهان متجدد نظام اجتماعی پیچیده‌ای است که انسان را اسیر خود ساخته و از آن به نام قفس آهنین یاد می‌کنند. ۵۳

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۵۴

امیرکبیر: فردی و اسمی
مقتدر: اکتسابی و متغیر
وزیر: رتبه‌ای اجتماعی و متغیر
تحول‌خواه: اکتسابی و اخلاقی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۵۵

- عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی همان عقاید و ارزش‌ها هستند.

- جشن فارغ‌التحصیلی، نماد و نشانگر پایان تحصیل است.

- خانواده و اقتصاد، دو نهاد مهم اجتماعی هستند.

معلم مسئولیت‌پذیر ← اکتسابی - اجتماعی - متغیر
داشتن گروه خونی O^- ← انتسابی - فردی - ثابت
مؤمن بودن ← اکتسابی - فردی - متغیر

هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست؛ ولی هنجارها و نمادها برحسب شرایط در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند و تغییر برخی از آنها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: صحیح - صحیح

گزینه ۳: غلط (لایه‌های عمیق کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند) - غلط (نهادهای اجتماعی در جوامع گوناگون، متفاوت هستند).

گزینه ۴: صحیح - صحیح

نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند. وجود نظریات متفاوت درباره‌ی هویت، نشانه‌ی این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

- اگر جوامع حقایق را نشناسند، و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند، (علت) از حق گسسته و به سوی باطل، گام برمی‌دارند.

- آرمان اجتماعی تصوّر اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده و ... است.

- ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد و ارزش‌هایی که مردم به عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.

«عدالت» پدیده‌ی اجتماعی‌ای کلانی است که بعد محسوس ندارد و مفهومی «ذهنی» محسوب می‌شود.

«عیادت از بیمار» نیز پدیده‌ای عینی، قابل مشاهده و در عین حال «خرد و جزئی» است.

«اندیشیدن درباره‌ی کنکور ۹۹» یک پدیده‌ی اجتماعی خرد و جزئی و «ذهنی» است، چرا که قابل مشاهده نیست.

ویژگی لایه‌های سطحی: ۱- امکان تغییر بیش‌تری دارند ۲- تأثیر مهم و تعیین‌کننده‌ای ندارند.

ویژگی لایه‌های عمیق و بنیادین: ۱- امکان تغییر کم‌تری دارند ۲- تأثیر مهم و تعیین‌کننده‌ای دارند.

بنابراین این عبارت را به دو گونه‌ی صحیح می‌توان نوشت:

به بخش‌هایی از جهان اجتماعی که امکان تغییر بیش‌تری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند، «لایه‌های سطحی جهان اجتماعی»

و به بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند، «لایه‌های عمیق جهان اجتماعی» می‌گویند.

به بخش‌هایی از جهان اجتماعی که امکان تغییر کم‌تری دارند و نقش حیاتی و اساسی دارند، «لایه‌های عمیق و بنیادین جهان

اجتماعی» و به بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی ندارند، «لایه‌های سطحی جهان اجتماعی» می‌گویند.

- سفیدپوست ← انتسابی، فردی، ثابت
- سخت کوش ← اکتسابی، فردی، متغیر
- کشاورز ← اجتماعی، اکتسابی، متغیر
- کانادایی ← اجتماعی، انتسابی، ثابت

ویژگی کنش اجتماعی

در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌ها است. کنش اجتماعی تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد، بلکه ممکن است حتی دور از چشم دیگران نیز انجام شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سلامتی جسم در نتیجه‌ی ورزش کردن، پیامد غیرارادی کنش می‌باشد. پیامدهای غیرارادی کنش، به اراده‌ی افراد انسانی بستگی ندارد. این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند بلکه نتیجه‌ی طبیعی کنش‌اند.

- معنایی: تمامی پدیده‌های اجتماعی هویتی معنایی و ذهنی دارند.
- لایه‌های عمیق جهان اجتماعی: در معرض تغییر کم‌تر هستند و تأثیرات همه‌جانبه دارند.
- نهاد اجتماعی: شیوه‌های قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هذ ظواهر: این‌ها پدیده‌هایی هستند که (رد گزینه‌های ۳ و ۴) «هذه» + جمع غیرانسان بدون «ال» به صورت «این‌ها» ترجمه می‌شود و آن اسم بدون «ال» خبر آن است. [«قد تحیر»: شگفت‌زده شده‌اند، حیران گشته‌اند، حیران شده‌اند (رد سایر گزینه‌ها) «اولاً»؛ «تحیر» فعل ماضی باب «تفعّل» است که در گزینه‌های ۱ و ۴ به صورت «مضارع» ترجمه شده، ثانیاً؛ فعلی لازم و «کثیر» فاعل آن است که در گزینه‌های ۳ و ۴ به صورت متعدّی و «کثیر» به صورت مفعول ترجمه شده است. ضمناً «قد» بر سر «مضارع» به معنی «گاهی» است، نه «ماضی»، لذا «گاهی» در گزینه‌های ۱ و ۴ اشتباه است. / کثیر من: بسیاری از (رد گزینه‌های ۱ و ۴) [«أكثر» یعنی «بیشتر»] / منها: از آنها (رد گزینه‌های ۳ و ۴) [ترجمه نشده است. / شاهدوها: آنها را دیدند، آن‌ها را مشاهده کردند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) [فعل ماضی است. / ریح قویّة: بادهایی قدرتمند، بادهای قدرتمندی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) [«أعاصیر» به معنی «گردبادها» است. / غيوم سوداء: ابرهای سیاهی، ابرهایی سیاه (رد گزینه ۳) [«غیوم» جمع است.]

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کلمات مهم: السّماء الّتی: آسمانی که / یبسط: می‌گستراند / السّحاب: ابر / ثمطر: می‌بارد / مرّتين: دو

مرتبه، دو بار / السنّة الواحدة: یک سال / تحیر النّاس: مردم حیران شدند. خطاهای سایر گزینه‌ها:

- (۱) «السّماء الّتی» ترجمه نشده است - انباشته می‌کند (معنای صحیحی برای «یبسط» نیست) - حیران می‌کند (معادل فارسی «یُحیر» است «تَحیر» ماضی و لازم است!).
- (۲) «السّماء الّتی» ترجمه نشده است - ابرها (معادل فارسی مناسبی برای «السّحاب» نیست؛ «السّحاب» اسم مفرد است و نه اسم جمع!) بسیاری از مردم («کثیراً» قیدی است که مربوط به فعل «تَحیر» می‌باشد ← بسیار حیران شدند) - حیران می‌شوند («تَحیر» ماضی است) / (۳) حیران می‌کند (مانند ۱)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلمات مهم: إذا: اگر، هرگاه / نُصِرُّ: اصرار کنیم / العدوان: دشمنی / دون أَى منطق: بدون هیچ منطقی / نَفَرَح: شاد گردانیم / عملاء العدو: مزدوران دشمن / قادتهم: رهبران شان / لاننتفع: سود نمی‌بریم. خطاهای سایر گزینه‌ها:

- (۱) دشمنان («العدوان: دشمنی» مصدر و مفرد است نه جمع!) - عاملان («عملاء» به معنی «مزدوران» است!) - رهبر («قاده: رهبران» جمع مکسر «قائد» است نه مفرد!) - به ما سود نمی‌رساند («ننتفع» یعنی «سود نمی‌بریم»! دقت کنید که فعل «ننتفع» متکلم مع الغیر (اول شخص جمع) است نه غایب (سوم شخص)! فعل «لاینفعا» معادل «به ما سود نمی‌رساند» است!)
- (۳) دشمنان (مانند ۱) - رهبر (مانند ۱)
- (۴) بدون منطق («دون أَى: بدون هیچ» ترجمه نشده است!) - عاملان (مانند ۱) - سودی نخواهیم برد («ننتفع» مضارع است نه مستقبل!)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کلمات مهم: لَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ: نیکی و بدی مساوی نیستند، نیکی و بدی برابر نیستند / ادْفَعْ: دفع کن / وَلِيٌّ حَمِيمٌ: دوستی گرم و صمیمی / الَّذِي: کسی که خطای سایر گزینه‌ها:

- (۱) کسانی (معادل فارسی «الَّذِينَ» است و نه «الَّذِي» ؛ «الَّذِي» اسم مفرد مذکر است و نه جمع مذکر!) - آنها (ضمیر «ه» در «بینه» مفرد است نه جمع) - دوستانی (معادل فارسی «أولياء» است و نه «وَلِيٌّ» ؛ «وَلِيٌّ» اسم مفرد مذکر است و نه جمع!)
- (۳) دوستان (معادل فارسی «الأولياء» است و نه «وَلِيٌّ» ؛ «وَلِيٌّ» اسم مفرد مذکر است و نه جمع!) - از (اضافی است)
- (۴) کسانی (مانند ۱) - دوستانی (مانند ۱) - آنها (مانند ۱) مساوی نیستند (لَا تَسْتَوِي: فعل مضارع منفی مفرد مؤنث غایب است ولی به صورت فعل نهی ترجمه شده است) - دفاع کن (ادْفَعْ: این فعل ثلاثی مجرد و به معنی «دفع کن» است و اگر «دافع» فعل امر ثلاثی مزید باب «مُفَاعَلَةٌ» باشد به معنی «دفاع کن» است.)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اِثْنَيْنِ ← [اِثْنَيْنِ (دو)] اسم مثنی است و حرف «ن» آن باید کسره «-» داشته باشد. [طالباً - طالباً ← طالباً (این کلمه بر وزن «فَاعِل» است.)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عدد «واحد بعد از معدود می‌آید و چون «اصدقاء» جمع است باید عددی بین «۱۰ - ۳» در جای خالی دوم به کار برود. بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- (۱) «اثنی و عشر» غلط است چون حرف «و» نباید میان آن به کار برود: «اثنی عشر»
- (۳) عددی که بعد از «السنة» به کار می‌رود باید ترتیبی باشد: «الخامسة»
- (۴) در اعداد معطوف اول باید یکان بیاید: «ثلاثة و خمسين»

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ترجمه عبارت سؤال: «من پنج برادر کوچک‌تر از خودم دارم و دو خواهرم بزرگ‌تر از ما هستند. پس من فرزند خانواده هستم.»
وقتی تنها دو خواهر از من بزرگ‌تر هستند پس من فرزند سوم خانواده هستم.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اصلاح دو کلمه نادرست: «الإعصار: گردباد» و «لا تَنْتَقِلُ» (مضارع باب «افتعال» بر وزن «يَفْتَعِلُ» می‌آید).

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فعل مزیدی را مشخص کنید که متعدی (مفعول‌پذیر) نیست.

«ثَوَّثَ» به معنای «تأثیر می‌گذارد» فعل مزیدی است که مفعول نگرفته و لازم است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «تَعَلَّمَ: یاد گرفت» چه چیزی را؟ — الفِیزِیاء (متعدی و از باب «تَفَعَّلَ» است).

«یُدْرُسُ: درس می‌دهد». چه چیزی را؟ — ها (متعدی و از باب «تَفَعَّلَ» است).

(۳) «تُمَطِّرُ: می‌بارد» چه چیزی را؟ اُسْمَاکاً (متعدی و از باب «إِفْعَالَ» است).

(۴) «أَرْسَلُو: فرستادند» چه کسی را؟ فَرِیقاً (متعدی و از باب «إِفْعَالَ» است).

«حَتَّى یزوروها: تا ببینند آنها را» هم متعدی است، اما فعل ثلاثی مجرّد است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دَقَّتْ کنید که «س» باید جزء حروف اصلی فعل نباشد، تا آن فعل از باب «اِسْتِفْعَالَ» باشد.

«تَسْتَرِجِعُ» بر وزن «تَسْتَفْعِلُ» از ریشه «ر ج ع» از باب «اِسْتِفْعَالَ» است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «اِسْتَمَعَ» بر وزن «اِفْتَعَلَ» از باب «اِفْتَعَالَ» است. حروف اصلی فعل — س م ع

(۳) «اِسْتَلَمَ» بر وزن «اِفْتَعَلَ» از باب «اِفْتَعَالَ» است. حروف اصلی فعل — س ل م

(۴) «یَسْتَوِي» بر وزن «یَفْتَعِلُ» از باب «اِفْتَعَالَ» است. حروف اصلی فعل — س و ی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «لا تنزلون» فعل نهی است و باید به دلیل مجزوم شدن، «ن» آخر آن حذف شود (ص: لا تنزلوا).

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

ترجمه‌ی متن: «من و چهار نفر از خانواده‌ام، تصمیم گرفتیم این عید به مسافرت برویم، روز سه‌شنبه شهر را ترک کردیم، در این سفر پدر بزرگ و مادر بزرگم به ما پیوستند، ما مدت پنج روز را در سفر گذراندیم و در نهایت در ساعت ۳۰ : ۰۴ شیراز را ترک کردیم و بعد از ۸ ساعت به خانه رسیدیم!»

آن‌ها شیراز را در ساعت ۳۰ : ۰۴ ترک کرده‌اند و ۸ ساعت بعد به منزل رسیده‌اند، پس ساعت ۳۰ : ۱۲ زمان رسیدن آن‌ها به خانه است (رد گزینه‌های «۱ و ۲»)، از سوی دیگر تعداد افرادی که به مسافرت رفته‌اند، متشکل از خود شخص، ۴ نفر از اعضای خانواده‌اش به انضمام پدر بزرگ و مادر بزرگش است که جمعاً ۷ نفر می‌باشند (رد سایر گزینه‌ها)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هفتاد بیش‌تر از شصت است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه، عدد «اِثْنَتَانِ» غلط است و باید به جای آن «اِثْنَانِ» بیاید؛ زیرا نقش صفت را برای اسم

مثنی مذکر «بیتان» دارد. دقت کنید که «بیت» مذکر است نه مؤنث!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه «وَاحِدَةً» عدد اصلی است!

در گزینه ۱ «التَّاسِعَةُ»، در گزینه ۳ «الرَّابِع» و در گزینه ۴ «الخامس» عدد ترتیبی هستند!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بررسی گزینه نادرست: ثَلَاثِينَ (از اعداد عقود و دقیقاً مانند جمع‌های مذکر سالم است نه اسم‌های مثنی؛ پس «ن» آخرشان باید

همواره فتحه داشته باشد نه کسره، در نتیجه «ثَلَاثِينَ» صحیح است!

«الشیاطین، البساتین، المساکین»: هر سه جمع مکسر و مفرد آنها به ترتیب «الشیطان، البستان و المسکین» می باشد. تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ی «۱»: «الموظفَات» جمع مؤنث سالم است و «الأوقات» و «الأموات» هر دو جمع مکسر هستند. گزینه ی «۲»: «المعلمون» و «الموظفون» جمع مذکر سالم هستند، اما «الغصون» جمع مکسر است. گزینه ی «۴»: «الفلاحین» و «الصالحین» هر دو جمع مذکر سالم هستند، اما «القوانین» جمع مکسر است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ی «۱»: «لا تذهب» صحیح است. / گزینه ی «۲»: «لا تکتبن» صحیح است. / گزینه ی «۳»: «اذهبا» صحیح است.

با توجه به این که «الطالبات» به معنی «دانش آموزان (دختر)» جمع مؤنث است و در جمله غایب می باشد، فعل متناسب با آن باید به صورت «یجتهدون» بیاید. تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ی «۱»: ضمیر «هنّ» و فعل «یجتهدن» هر دو به صیغه ی جمع مؤنث غایب اشاره دارند. گزینه ی «۲»: «المسلمین» و فعل «یجتهدون» هر دو به صیغه ی جمع مذکر غایب اشاره دارند. گزینه ی «۳»: ضمیر «ک» و فعل «تجتهدین» هر دو به صیغه ی مفرد مؤنث غایب اشاره دارند.

ترجمه ی عبارت: «ماه: ستاره ای است که دور خورشید می چرخد و نور آن از [جانب] زمین است.» دقت کنید که ماه دور زمین می چرخد و نورش را از خورشید می گیرد (نه بالعکس!) ترجمه ی گزینه های دیگر:

گزینه ی «۱»: «پیراهن (زنانه): از لباس های زنانه ی دارای رنگ های مختلف است.» (صحیح است). گزینه ی «۳»: «ابر: بخار متراکمی در آسمان است که از آن باران نازل می شود.» (صحیح است). گزینه ی «۴»: «اخگر: قطعه ی جداشده ای از آتش فروزان است.» (صحیح است).

۱- منبع شناخت و تفکر ۲- بهره گیری از گذشته برای حال و آینده ۳- تقویت حس میهن دوستی و هویت ملی طبق گزینه ۳ یعنی اولین فایده و کارکرد مطالعه تاریخ درست می باشد و منبع شناخت و تفکر که در آن از سخن استاد شهید مطهری نیز استفاده شده است. تحلیل گزینه های دیگر: پس گزینه های ۱، ۲ و ۴ از فواید و کارکرد مطالعه تاریخ بخش ۱ از قسمت ۳، تقویت حس میهن دوستی و هویت ملی استخراج. «دقیقاً ترتیب و توالی مراحل به درستی رعایت نشده است و گزینه های ۲ و ۴ هر دو از قسمت ۲ فواید کارکرد مطالعه تاریخ یعنی بهره گیری از گذشته برای حال و آینده استخراج شده.»

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نواحی کوهپایه ای و سرزمین های پست ایران، براساس میزان بازندگی و رطوبت آنها، از گذشته های بسیار دور محیط مناسبی برای زندگی انسان ها و برپایی سکونتگاه های روستایی و شهری بوده اند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در نتیجه نیاز به زمان سنجی بود که بشر توانست ساعت های آفتابی، آبی و شنی را اختراع کند و همچنین وسیله پیچیده ای مثل اسطرلاب را برای رصد خورشید، ماه و دیگر سیارگان و ستارگان اختراع کند.

۹۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. خدای نامه‌ها از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند که بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند. لوح‌های گلی کشف شده از تخت جمشید که به زبان ایلامی هستند، اطلاعات سودمندی درباره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و نیز تشکیلات اداری هخامنشیان ارائه می‌دهند.

۹۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت. در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.

۹۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قسمت اول سؤال: از تمدن دره‌ی سند، لوح‌ها و نوشته‌هایی به دست آمده است که تاکنون رمزگشایی و خوانده نشده‌اند. از این رو درباره‌ی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تمدن سند چیزی نمی‌دانیم. زمانی که تمدن سند رو به انحطاط رفت. قسمت دوم سؤال: مهاجرت آریاییان به هند: در حدود ۱۵۰۰ ق.م، زمانی که تمدن سند رو به انحطاط نهاده بود، دسته‌هایی از اقوام آریایی از سمت شمال غرب وارد هند شدند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ نادرست است، زیرا حمله‌ی اسکندر بعد از مهاجرت آریایی‌ها به هند بوده است. قسمت اول نادرست است. گزینه ۲ نادرست است، زیرا برهمنان آداب و مناسک خود را به مردم تحمیل می‌کردند و درباره‌ی نشر کتاب و لوح دره‌ی سند مطلبی نیامده است. اقوام دراویدی زیر سلطه‌ی آریایی‌ها نرفتند. گزینه ۴ نادرست است، زیرا سوزاندن آثار و کتاب‌های کنفوسیوس در چین به دستور شی‌هوانگ‌تی بوده است نه دره‌ی سند. مهاجرت آریایی‌ها خیلی قبل‌تر از حکومت موریایا بوده است. (درس ۵ - ص ۴۳)

۹۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ی درست: در جوامع باستانی فلات ایران، زنان موقعیت اجتماعی ممتازی داشتند و دارای قدرت و نفوذ فراوان بودند. زنان در کارهای مهم اجتماعی، نقش اساسی و تعیین‌کننده داشتند. بررسی گزینه‌های نادرست: (۱) پیکره‌های گلی دلالت بر احترام و تقدس آن‌ها دارد نه موقعیت اجتماعی. (۳) زنان رومی نسبت به زنان یونانی آزادتر بودند. (۴) به طور کلی این خصوصیات برای مردم مصر است نه زنان ایرانی.

۹۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. باستان‌شناسان برای کشف آثار باستانی و تاریخی، علاوه بر رجوع به کتاب‌های تاریخی، سفرنامه‌ها و ... از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته‌ای مانند پهپادها، رادارها، عکس‌های هوایی، تصاویر ماهواره‌ای، روش‌های الکترومغناطیسی و سامانه‌ی اطلاعات جغرافیایی، که قابلیت زیادی در نقشه‌برداری، کشف و بازسازی دقیق مَحوطه‌ها و آثار باستانی دارند، استفاده می‌کنند.

۹۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یافته‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که مردم ایران از حدود ۸ هزار سال پیش با چکش‌کاری بر روی رگه‌های طبیعی مس، برخی از ابزارها به ویژه مسی می‌ساختند.

۹۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. معبد چغازنبیل در نزدیکی شوش شاهکار معماری ایلامی به شمار می‌رود. از جمله محبوب‌ترین خدایان ایلامی، اینشوشیناک به معنی خدای شهر شوش بود. معبد چغازنبیل، ستایشگاه این خدا محسوب می‌شد.

۹۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کاوش‌های باستان‌شناسی اخیر، یافته‌های به دست آمده از کاوش‌های تپه‌ی چغاگلان در شهرستان مهران واقع در استان ایلام را جزء نخستین گردآورندگان خوراک می‌داند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۹۷

دانش تاریخ، بدون توجه به زمان، معنایی ندارد چرا که رویدادهای تاریخی در زمان معینی در گذشته روی داده‌اند و بدون آگاهی از زمان روی دادن آن‌ها نمی‌توان به درک منطقی و درستی از تاریخ دست یافت.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۹۸

درس ۸ صفحه ۷۶

از آنجا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین‌های ایلامی لشکرکشی می‌کردند. این تاخت و تازها سرانجام سبب شد تا حاکمان کوچک ایلامی با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دشت نه‌اوند بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده است. ۹۹

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مثال مرحله‌ی طرح سؤال و بیان مسئله: عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج در دهه‌ی اخیر چیست؟ ۱۰۰

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بررسی عوامل مؤثر در وقوع ریزگردها در استان‌های زاگرسی کشور، مطالعه‌ی پیشینه و نتایج تحقیقات مرتبط مربوط به مرحله اول یعنی طرح سؤال و بیان مسئله (قبل از تدوین فرضیه) و مطالعه بر روی سالنامه‌های آماری مختلف مربوط به مرحله سوم یعنی جمع‌آوری اطلاعات (بعد از تدوین فرضیه) می‌باشند. ۱۰۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پرفشار جنب حارّه در دوره گرم سال بر فضای ایران تسلط دارد و مانع اصلی بارش‌های بسیار در کشورمان می‌شود. با این حال در این زمان برخی توده‌های هوا وارد کشور می‌شوند که بارش نیز دارند مانند توده‌ی هوای موسمی و برخی دیگر فاقد بارش هستند مانند توده‌ی هوای گرم و خشک. دیگر توده‌های هوا در دوره سرد سال وارد می‌شوند که اغلب آن‌ها شرایط بارشی دارند. ۱۰۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این سؤال تسلط به ترتیب درست مراحل پژوهش در جغرافیا ضروری است. به عنوان مثال زمانی که در حال تدوین فرضیه هستیم در گام دوم قرار داریم. در این حالت لازم است گام اول (بیان مسئله و پیشینه‌ی مطالعاتی) به درستی مورد بررسی قرار گرفته باشد و هنوز نیازی به جمع‌آوری اطلاعات (گام سوم)، پردازش اطلاعات (گام چهارم) و نتیجه‌گیری، آزمون فرضیه و ارائه پیشنهادات (گام پنجم) نیست. گزینه‌ی ۱ نادرست است (فرضیه در گام دوم و پیشینه در گام اول) ؛ گزینه‌ی ۳ نادرست است (بیان مسأله و فرضیه در یک گام قرار ندارند)، گزینه‌ی ۴ نادرست است (هر پژوهش جغرافیایی به روش میدانی انجام نمی‌شود). ۱۰۳

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گستردگی ایران در عرض‌های جغرافیایی منجر به تنوع آب و هوایی و در نتیجه‌ی آن تنوع محصولات کشاورزی شده است. ۱۰۴

نکته‌ی مهم درسی: گستردگی کشور ما در عرض‌های مختلف منجر به تنوع آب و هوا شده است و این تنوع در نوع تولیدات کشاورزی، محیط زیست و حتی پیشرفت کشور موثر است. تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌ی ۲: گستردگی در طول جغرافیایی تأثیری بر تنوع محصولات کشاورزی ندارد.
گزینه‌ی ۳: موقعیت نسبی ایران در تنوع محصولات اثری ندارد.
گزینه‌ی ۴: محیط زیست منحصر به فرد اثری بر تنوع محصولات کشاورزی ندارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات، مرحله‌ی پردازش یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می‌شود. ۱۰۵

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۰۶

جغرافیا روابط متقابل انسان با محیط را مطالعه و بررسی می‌کند، بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممن نیست. برای حفظ تعادل محیط طبیعی و محیط جغرافیایی و تعامل و بهره‌برداری بهتر از آن، انسان باید با درک توان‌های منابع محیط طبیعی، از آن برای رفع نیازهای خود بهره بگیرد، مانند: کشاورزی، بهره‌برداری از منابع طبیعی بدون در نظر گرفتن توان محیطی باعث از بین رفتن محیط طبیعی و آسیب رساندن به آن می‌شوند مانند بهره‌برداری بی‌رویه از جنگل‌ها.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۰۷

جغرافیای انسانی
جغرافیای طبیعی
فنون جغرافیایی

شاخه های اصلی جغرافیا

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۰۸

امروزه تغییرات اقلیمی که نشانه‌های آن را می‌توان تغییر در الگوی پراکندگی ریزش‌های جوی، بروز توفان‌ها و خشکسالی‌ها دانست، نه تنها در بسیاری از مناطق جهان بلکه در کشور ما و در مناطق پست داخلی مشغول تغییر شکل ناهمواری‌های کنونی است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۰۹
براساس نقشه ناحیه‌بندی خاک در کانادا خاک کرایوزول متعلق به نواحی توندرا است و این خاک یخ بسته است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۱۰
طی دوران‌های زمین‌شناسی، ناهمواری‌ها به وجود آمده است. ناهمواری‌های ایران بیش‌تر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است. پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) مربوط است. پس از آخرین تحولات در این دوران، طی دوره‌ی کواترنر ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته و از آن پس تحت تأثیر فرسایش تغییر شکل یافته‌اند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۱۱

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۱۲

نکته‌ی ۱: تمثیل یکی از روش‌ها در توضیح و فهم مطالب است. «استقرای تمثیلی» استدلالی است که برای رسیدن به نتیجه، از تمثیل استفاده می‌کند.

نکته‌ی ۲: نتایج استقراها احتمالی است و اگر استدلال تمثیلی منجر به مغالطه شود، آن مغالطه «تمثیل ناروا» نامیده می‌شود و برای مقابله با آن دو راه داریم: ۱) توجه به برخی وجوه اختلاف میان دو امر ۲) یافتن استدلال تمثیلی مخالف.
بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱ و ۲»: بایزید به بیان تفاوت سیاح و آب راکد نپرداخته، بلکه استقرای تمثیلی جدیدی آورده است که مخالف استقرای تمثیلی سیاح است و معنای آن را نقض می‌کند.

گزینه‌ی «۳»: براساس نکات بیان شده، این گزینه صحیح است.

گزینه‌ی «۴»: نوع استدلال به کار رفته تمثیلی است و تمثیل، در ادبیات همان تشبیه است. همچنین آوردن استقرای تمثیلی مخالف بیان سیاح به این مطلب اذعان دارند که بایزید استدلال وی را مصداق «مغالطه‌ی تمثیل ناروا» می‌دانست. در نتیجه، گزینه‌ی «۱» پاسخ است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر چه بهتر است این سؤال را از طریق ترسیم نمودارهای دایره‌ای ون حل کنیم، ولی با توجه پیچیدگی توضیح مکتوب این روش، آن را به ویدئوهای تحلیل سؤال واگذار می‌کنیم و در اینجا از نکات زیر استفاده می‌کنیم.

نکته ۱: هر گاه دو مفهوم، رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشند و مفهوم اعم، کل جهان نباشد، خود اعم با نقیض اخص رابطه عموم و خصوص من وجه و نقیض اعم با اخص رابطه تباین خواهد داشت.

نکته ۲: هر گاه دو مفهوم، رابطه عموم و خصوص من وجه داشته باشند به طوری که اجتماع آن‌ها کل جهان نباشد، نقیض یکی با دیگری رابطه عموم و خصوص من وجه خواهد داشت.

حل سؤال: چون الف درون ب است و نسبت به ج مصادیق مشترک و مصادیق اختصاصی دارد، پس ب هم نسبت به ج مصادیق مشترک و مصادیق اختصاصی دارد (پس رابطه ب و ج، تباین و تساوی نیست). حال اگر ج هم نسبت به ب مصادیق اختصاصی داشته باشد، رابطه آن‌ها عموم و خصوص من وجه خواهد بود و اگر نداشته باشد، رابطه آن‌ها عموم و خصوص مطلق (به طوری که ب عام و ج خاص است) خواهد بود (با ترسیم نمودارهای دایره‌ای ون به راحتی می‌توانید وضعیت مفاهیم و حالت ممکن را متوجه شوید).

حال اگر رابطه ب و ج، عام و خاص مطلق باشد، طبق نکته ۱، رابطه ب و غیر ج و رابطه غیر ب و ج، به ترتیب، عموم و خصوص من وجه و تباین خواهد بود.

اما اگر رابطه ب و ج، عموم و خصوص من وجه باشد، طبق نکته ۲، هر دو رابطه ب و غیر ج و رابطه غیر ب و ج، عموم و خصوص من وجه خواهد بود (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

بنابراین در هیچ حالتی رابطه ب و غیر ج عموم و خصوص مطلق نمی‌شود (رد گزینه ۴).

تذکر: نقش مفهوم د در این سؤال این است که حالات خاص را که مفهوم ب کل جهان باشد یا اجتماع ب و ج کل جهان باشد، منتفی می‌کند. نکات ۱ و ۲ با قید منتفی بودن این حالات خاص درست هستند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفاهیم جزئی: محمدتقی خان فراهانی - دریای خزر - قله سبلان
مفاهیم کلی: لباس - تلفن همراه

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دلالت «کتاب بر صفحه» یک نوع دلالت تضمنی است، مثلاً وقتی کسی می‌گوید «کتابم را پاره کردی» منظور صفحه‌هایی از کتاب است و بخشی از معنای کتاب مورد نظر است.

اما در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» دلالت التزامی داریم، یعنی دلالت لفظ بر امری خارج از معنای موضوع اصلی لفظ است ولی در ذهن، با آن ملازم است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در مورد اول، چون از روی شباهت، ظاهری دو امر جزئی، حکمی مشترک به امر جزئی دیگر داده شده است، پس استقرای تمثیلی می‌باشد. در مورد دوم، چون از مشاهده چند روز پوشیدن کفش سفید، درباره روزهای دیگر حکم کلی داده است، پس از نوع استقرای تعمیمی می‌باشد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در ترکیب‌ها کلمه اول را بررسی می‌کنیم، در این عبارت کلمه اول زهرا است و زهرا اسم خاص و جزیی است پس کل عبارت جزیی می‌شود.

نکته: عبارات شبیه به زهرا مادر علی در اصل کل عبارت یعنی زهرا پس این مدلی هم می‌توان فهمید جزیی است.

در گزینه‌های ۳ و ۴ کلمه جزیی داریم ولی کلمه اول نیستند که بخواهیم ملاک قرار دهیم و همچنین دقت کنید و خورشید و ماه یا همان شمس و قمر کلی هستند.

در گزینه‌ی «۳» امکان مغالطه‌ی اشتراک لفظ در واژه‌ی «نمی‌توانی» وجود دارد.

۱- نمی‌توانی به معنای اجازه‌نداری ۲- نمی‌توانی به معنای قادر نیستی.

بنابراین در این گزینه امکان بروز مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: پدر خودش را گفته یا پدر شنونده را؟

گزینه‌ی «۲»: اسب خودش را افسار کرده یا اسب آن مرد را؟

گزینه‌ی «۴»: فاطمه پرتلاش است یا دوستش؟

در گزینه‌ی «۱» عبارت «عکس گرفت» می‌تواند به معنای دریافت عکس یا انداختن عکس باشد. در گزینه‌ی «۲» عبارت «همراه»

می‌تواند به معنای شخصی که همراهی می‌کند یا تلفن همراه باشد. در گزینه‌ی «۴» عبارت «داد» می‌تواند به معنای «فریاد زدن» یا

«عدالت» باشد. گزینه‌ی «۳» دارای مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر است. زیرا معلوم نیست که حسن در مصاحبه قبول شده است، یا دوستش.

مغالطه‌ی همی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی «۱»، از نوع «مغالطه‌ی نگارشی» است. عبارت «همین که دوستش به کلاس رسید

صندلی‌اش را کشید» ممکن است منجر به «مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر» شود. ضمیر «ش» معلوم نیست به فرد اول باز

می‌گردد یا به دوستش.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: «سفر» یا «صفر» برای روح و روان خوب است، «مغالطه‌ی نگارشی» دارد.

گزینه‌ی «۳»: «مغالطه‌ی نگارشی» دارد. حالت نگارشی اول: «امتحان دینی، دهم شهریور برگزار می‌شود». حالت نگارشی دوم:

«امتحان دینی هم، شهریور برگزار می‌شود».

گزینه‌ی «۴»: مشابه مثال‌های مطرح کتاب درسی در بخش «مغالطه‌ی نگارشی» است. حالت نگارشی اول: «وی برای بازدید چند

روزه، از تهران به شهر ما آمد». حالت نگارشی دوم: «وی برای بازدید چند روزه از تهران، به شهر ما آمد».

نکته: تصور عبارتی است که فقط مفهوم آن در ذهن می‌آید و تصدیق عبارتی است که در آن حکم و قضاوت وجود دارد و در آن

چیزی به چیزی نسبت داده می‌شود یا از آن سلب می‌شود.

بنابراین پروانه‌ی خال‌دار تصور است، اما پروانه خال دارد، تصدیق است. مصراع مرا دردی است اندر جان، تصدیق است. اما هوش

مصنوعی، تصور است. صندلی چرخ دارد نیز تصدیق است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با به کارگیری علم منطق که به دسته‌بندی و توضیح قواعد ذهن می‌پردازد سریع‌تر و دقیق‌تر می‌توان

عوامل لغزش و خطای ذهن را تشخیص داد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تأکید منطق بر آموزش شیوه‌ی درست اندیشیدن است، نه آموزش شیوه‌ی اندیشیدن.

(۲) آموختن منطق مثل دوچرخه‌سواری باید به صورت عملی فراگرفته شود و فقط خواندن دستورالعمل‌های نظری فرد را به مهارت

نمی‌رساند.

(۳) قواعد منطق توسط منطق‌دانان کشف و تدوین شده است، نه ابداع و طراحی.

۱۲۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جملات انشایی (امری، پرسشی و آرزویی) همه در حوزه‌ی تصورات قرار دارند و تنها جملاتی که خبری، بامعنا و کامل هستند می‌توانند تصدیق باشند. گزینه‌ی «۴» یک جمله‌ی خبری بامعنای تام است. بنابراین یک تصدیق است. تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه‌ی «۱»: جمله‌ی امری است و تصور می‌باشد.
گزینه‌ی «۲»: جمله‌ی دعایی است و نمی‌تواند تصدیق باشد.
گزینه‌ی «۳»: جمله‌ی پرسشی است و تصور می‌باشد.

۱۲۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این هدیه قیمت ندارد، مغالطه‌ی اشتراک لفظ است؛ زیرا مشخص نیست مراد از قیمت نداشتن بسیار باارزش بودن آن است یا بی‌ارزش بودن آن. بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) می‌تواند توسل به معنای ظاهری باشد. کلاس درس یا اعتبار و کلاس داشتن؟
(۲) می‌تواند مغالطه‌ی نگارشی کلمات به شمار رود. (در بند / در بند)
(۳) مغالطه‌ی بزرگنمایی است.

۱۲۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مجهول را می‌توان با استفاده از مفاهیم معلوم توصیف کرد و روشن نمود و برای شناساندن یک مفهوم مجهول می‌توان از راه‌های مختلفی استفاده کرد.

۱۲۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهومی که هیچ‌گاه نمی‌توان برای آن مصداق خارجی فرض کرد، قطعاً کلی است. (مثل شریک خداوند) تذکر: مفهومی که هیچ‌گاه نمی‌تواند مصداق خارجی داشته باشد، با مفهومی که در حال حاضر مصداق خارجی ندارد، متفاوت است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفاهیم جزئی ممکن است یک مصداق داشته باشند، مانند «آن درخت» و ممکن است در حال حاضر هیچ مصداقی نداشته باشند، مانند: «سیندرلا»
(۲) ضمیر اشاره تنها زمانی جزئی‌ساز است که ابتدای عبارت بیاید، مثلاً «شهر این کشور» با وجود این‌که ضمیر اشاره دارد اما کلی است.
(۳) مفهوم جزئی، مصداق کاملاً مشخصی دارد و همین یک مصداق را در گذشته و حال و آینده دارد و نمی‌توان در ذهن برای آن مورد دیگری را تصور کرد.

۱۲۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعریف لغوی: در این نوع تعریف، با شکل لغوی و لغت‌نامه‌ای مفهوم سروکار داریم و معنای واژه را درک می‌کنیم و با مفهوم آن کاری نداریم.

تعریف مفهومی: در این شیوه، ابتدا مفاهیم عام را ذکر کرده تا ذهنیت مناسبی در ذهن مخاطب شکل گیرد و سپس مفاهیم خاص را بیان می‌کنیم تا ذهن مخاطب، عیناً به سمت مفهوم مورد نظر هدایت گردد. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) لغوی - لغوی - لغوی
(۲) مفهومی - لغوی - لغوی
(۳) لغوی - لغوی - مفهومی
(۴) لغوی - از طریق ذکر مصادیق - مفهومی

۱۲۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این گزینه فاقد مغالطه است. تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه‌ی ۱: مغالطه‌ی توسل به معنای ظاهری
گزینه‌ی ۲: مغالطه‌ی شیوه‌ی نگارشی کلمات
گزینه‌ی ۳: مغالطه‌ی ابهام در عبارات

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ذهن انسان به صورت طبیعی براساس قواعدی منطقی می‌اندیشد. منطق دانان این قواعد را کشف کرده‌اند و به صورت علم منطق در اختیار ما قرار داده‌اند. گرچه ذهن انسان به طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند و بدون دانستن نام‌های این قواعد، آن‌ها را در زندگی خود به کار می‌برد؛ اما ذهن همواره در معرض لغزش قرار دارد و معمولاً در استدلال‌های پیچیده یا تعریف دقیق اصطلاحات خاص، دچار اشتباه می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در تعریف باید از مفاهیم و کلماتی که مخاطب می‌داند و برای او روشن باشد، استفاده کرد.

گزینه ۱ درست است.

الف) در سال ۱۹۴۷، بیست و سه کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد.
ب) وقتی کشور A می‌تواند واکسن را با هزینه کمتر تولید کند، پس نسبت به کشور B در تولید واکسن مزیت مطلق دارد. توجه کنید مقایسه یک محصول بین دو یا چند کشور مربوط به مزیت مطلق می‌باشد.
پ) وابستگی در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری مثل دارو، غذا، محصولات کشاورزی، حوزه انرژی (مثل نفت، انرژی هسته‌ای و انرژی‌های نو) و صنایع نظامی و دفاعی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه رقیب یا دشمن و نهایتاً ضعف و وابستگی کشور شود. نه وابستگی در تأمین کالاهای تحمیلی

گزینه ۱ درست است.

الف) از آنجایی که در صورت سؤال تأکید شده رضایت بیشتر مصرف‌کنندگان گروه A، یعنی بیشترین مقدار از محصول A و مقداری کمتری هم از محصول B، یعنی هر دو گروه باید تولید شود اما رضایت گروه A بیشتر اهمیت دارد لذا نقطه الف نقطه مناسبی نیست، نقطه پ و ز هر دو نقاط مناسبی هستند اما تولید در نقطه ز سود بیشتری ایجاد می‌کند و به دلیل نزدیک‌تر بودن به محصول A یعنی به رضایت مشتریان این محصول توجه کرده است.
ب) جابجایی از نقطه ط به ز به منظور تولید بیشتر محصول A موجب چشم‌پوشی از ۱,۰۰۰ واحد محصول B می‌شود.
پ) تغییرات وضعیت تولید به منظور تولید بیشتر یک گروه محصول باعث جابجایی نقاط روی منحنی می‌شود. کاهش یا افزایش منابع تولیدی باعث انتقال مرز امکانات به سمت چپ یا راست می‌شود، اما رفتن از وضعیت ناکارایی به کارایی در واقع تغییری در مرز امکانات ایجاد نمی‌کند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کالاهای راهبردی و ضروری به ترتیب زیر می‌باشد:

دارو - غذا و محصولات کشاورزی - حوزه انرژی مثل نفت و انرژی هسته‌ای و انرژی‌های نو و صنایع نظامی و دفاعی می‌باشند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در مزیت مطلق بهتر است کشور در محصولی که مزیت دارد تخصص و تمرکز یابد و محصولات خود را با سایر کشورها مبادله کند پس در گزینه ۱ باید فقط بر مزیت مطلق تأکید شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

حالت درست گزینه الف) وقتی تولید در کشوری ناکارا باشد با تولید بیشتر از یک کالا شرایط برتر شدن تولید کالای دیگر فراهم نمی‌شود.

حالت درست گزینه د) با استفاده از تمام فرصت‌ها و منابع موجود کشور نمی‌توان به فراتر از مرز امکانات تولید دست پیدا کرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند، اما نحوه اداره آن‌ها بر اساس هر نفر یک رای است یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد یک رأی خواهند داشت اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است. پس گزینه ۲ گزینه صحیح می‌باشد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کشورهای مختلف جهان و دولت‌های آن‌ها، با وجود روابط اقتصادی پیچیده‌ای که با هم دارند، هنگام حضور در روابط جهانی، نگران منافع ملی خود هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اقتصاددانان به اهمیت استقلال اقتصادی و عدم وابستگی به خارج در تولید و تأمین نیازهای اساسی خود تأکید می‌کنند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه اولاً عوامل تولید هر سه کشور یکسان هستند و از طرفی هزینه تولیدات در جدول داده شده، لذا کشوری در تولید دارای مزیت مطلق است که بابت تولید آن محصول هزینه کمتری پرداخته باشد؛ لذا برای تولید گندم کشور C و برای تولید فولاد کشور A دارای مزیت مطلق هستند و کشور B در تولید گندم دارای مزیت نسبی است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی عبارت‌های نادرست:

یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت یعنی موقعیت‌هایی که در آنها بهتر شدن وضعیت کسی باعث بدتر شدن وضع دیگری نشود. ابداعات و اختراعات معمولاً با کاهش هزینه‌ها اثر مثبتی بر تولید و عرضه (نه تقاضا) دارند. با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی در داخل کشور فراهم شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه‌ی کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام «قرارداد گات» مشهور شد.
ب) آمریکا و کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد مشهور به «پیمان نفتا» را امضا کردند.
ج) «توافق آب و هوایی پاریس»، «توافق‌نامه‌ی آسیا - پاسیفیک»، «توافق برجام» و «پیمان جهانی سازمان ملل برای بهبود وضعیت مهاجران و پناهندگان» مهم‌ترین موارد نقض پیمان‌های تجاری است که در کارنامه‌ی دولت‌های ایالات متحده‌ی آمریکا ثبت شده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در کشور «الف» میزان تولید کالای C، ۹۰ واحد است که از دو کشور دیگر بیشتر است، پس کشور «الف» در تولید کالای C مزیت مطلق دارد و بهتر است در تولید این کالا، تخصص و تمرکز یابد.

A	B	C	کالا / نام کشور
			«ب»
۵۵	۶۰	۴۰	

در کشور «ب» کالای «C» با هزینه‌ی فرصت کمتری در مقایسه با سایر محصولات تولید می‌شود، در نتیجه کشور «ب» در تولید کالای C مزیت نسبی دارد و باید منابع کمیاب خود را به تولید این کالا اختصاص دهد.
کشور «الف» در مقایسه با سایر کشورها کالای C بیشتری تولید می‌کند (۹۰ واحد) در نتیجه در تولید کالای C مزیت مطلق دارد.
کشور «ج» در مقایسه با سایر کشورها کالای B (۶۰ واحد) و کالای A (۱۰۰ واحد) بیشتری تولید می‌کند. در نتیجه در تولید کالاهای A و B مزیت مطلق دارد و بهتر است در تولید این دو محصول تخصص و تمرکز یابد و کالای C را از کشور «الف» (زیرا کشور «الف» در تولید کالای C مزیت مطلق دارد) وارد کند.

۱۴۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. به طور کلی، یکسان نبودن منابع و عوامل تولید در کشورها و نیز یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری و تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی، از دلایلی است که باعث می‌شود کشورها با یکدیگر وارد مبادله شوند. همین عوامل باعث می‌شود تا تولید یک محصول در کشوری به صرفه باشد و در کشور دیگر، صرفه‌ی اقتصادی نداشته باشد و همین اختلاف، پایه‌ی بده‌بستان دو کشور یا صادرات و واردات را تشکیل می‌دهد. تجارت موفق می‌تواند دسترسی به بازارهای وسیع‌تر را افزایش داده و با سودآوری بیشتر و کاهش هزینه‌ها به افزایش رفاه کمک نماید. آنچه پشت سر امضای پیمان‌های تجاری یا نقض آن‌هاست، منافع مالی کشورها است.

۱۴۴

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) در سطح قیمت ۳۰۰ ریال، مقدار تقاضای مصرف‌کنندگان ۱۰ واحد می‌باشد، بنابراین درآمد تولیدکننده برابر است با:

$$\text{ریال } 3,000 = 3 \times 1000$$

ب) در سطح قیمت ۲۵۰ ریال، مقدار تقاضا ۲۰ واحد است، پس میزان پرداختی نیز برابر است با:

$$\text{ریال } 5,000 = 20 \times 250$$

ج) در سطح قیمت ۲۰۰ ریال مقدار عرضه ۲۰ واحد و مقدار تقاضا ۴۰ واحد است. در نتیجه کمبود عرضه (یا مازاد تقاضا) معادل ۲۰ واحد می‌باشد.

د) در قیمت ۱۷۰ ریال، ۳۰ واحد ($30 = 45 - 15$) مازاد تقاضا داریم. حالا باید ببینیم در کدام قیمت میزان مازاد تقاضا کم‌تر شده و به ۲۰ واحد می‌رسد. در قیمت ۲۰۰ ریال مازاد تقاضا ۲۰ واحد ($20 = 40 - 20$) است، بنابراین قیمت باید ۳۰ ریال افزایش پیدا کند و به ۲۰۰ ریال برسد.

۱۴۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بهترین انتخاب، انتخابی است که بیشترین منافع را برای فرد داشته باشد، بنابراین ابتدا منافع حاصل از هر انتخاب را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{میلیون تومان } 144 = 12 \times 12 = \text{درآمد سالانه‌ی حاصل از اجاره‌ی ملک}$$

$$\text{میلیون تومان } 84 = 7 \times 12 = \text{درآمد سالانه‌ی حاصل از خرید اوراق مشارکت}$$

$$\text{میلیون تومان } 187/5 = 1,250 \times \frac{15}{100} = \text{درآمد سالانه‌ی حاصل از خرید طلا}$$

بنابراین انتخاب فرد، خرید طلا خواهد بود. با انتخاب خرید طلا، این فرد منافع مورد انتظار از دومین انتخاب خوب خود (یعنی ۱۴۴ میلیون تومان درآمد حاصل از اجاره‌ی ملک) را از دست داده است که اقتصاددانان به این هزینه‌ی مهم، «هزینه‌ی فرصت» می‌گویند.

